

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/149/2024
Identifikačné číslo spisu:	5121202101
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5121202101.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne U. R., narodenej XX. I. XXXX, zomrelej XX. H. XXXX, naposledy bytom V. W. Y., W. Z. XXX, proti žalovaným 1/ Z. Š., narodenému XX. W. XXXX, V. W. Y., Q. XXXX/XXa, 2/ V. Š., narodenej X. I. XXXX, V. W. Y., Q. XXXX/XXa, obom zastúpeným advokátom JUDr. Ivanom Glovniakom, Žilina, D. Dlabača 2748/28, o určenie povinnosti strpieť právo užívania vodovodnej prípojky, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 32C/18/2021, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. júna 2023 sp. zn. 9Co/16/2023, takto

rozhodol:

V konaní p o k r a č u j e s právnymi nástupcami alebohej žalobkyne a to 1a/ K. L. R., narodenou XX. Y. XXXX, T. XXX a 1b/ L. O., narodenou XX. S. XXXX, T., W. XXXXX/XXB.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 14. júna 2023 sp. zn. 9Co/16/2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 32C/18/2021-414 z 15. apríla 2024 v spojení s uznesením č. k. 32C/18/2021-461 z 25. septembra 2024 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 32C/18/2021 - 289 zo 4. augusta 2022 zamietol žalobu; žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Žalobkyňa sa v spore domáhala určenia, že vlastník rodinného domu súpisného č. XXX, ktorý je zapísaný na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX vedeného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny, pre k. ú. V. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y. má právo zodpovedajúce vecnému bremenu užívaniu samostatnej vodovodnej prípojky k rodinnému domu súpisného č. XXX, v k. ú. V. W. Y., ktorá je vedená po pozemku KNC parcelného č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 281 m², zapísaného na LV č. XXXX vedeného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny, pre k. ú. V. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y.; a určenia, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní

strpieť vlastníkovi rodinného domu súpisného č. XXX, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX vedeného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny, pre k. ú. V. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y. výkon práva zodpovedajúci vecnému bremenu užívania samostatnej vodovodnej prípojky k rodinnému domu súpisného č. XXX v k. ú. V. W. Y., ktorá je vedená po pozemku KNC parcelného č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 281 m² zapísaného na LV č. XXXX vedeného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny, pre k. ú. V. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y..

1.2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 151o, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 až 4, § 49, § 49a, § 588 a § 597 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 40 ods. 1 a 2, § 111 ods.1, § 112, § 114, § 115, § 116 ods. 1 a 2, § 118, § 145 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom od 1. januára 1951 do 31. marca 1964 (ďalej len „zákon č. 141/1950 Zb.“). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že žalobkyňa odvodzovala oprávnenú držbu na užívanie vodovodnej prípojky od súhlasu právnej predchodkyne žalovaných, a to T. R., ktorý T. R. mala dať ešte predchádzajúcemu vlastníkovi rodinného domu žalobkyne súpisného č. 571, a to R.. Tento súhlas považovala za domnelý právny titul na základe, ktorého mala nadobudnúť vecné bremeno - právo zodpovedajúce užívaniu samostatnej vodovodnej prípojky. Najprv v žalobe uviedla, že vecné bremeno vzniklo vydržaním jej právnym predchodcom, teda predchádzajúcim vlastníkom rodinného domu, takže vodovodná prípojka bola užívaná nerušene po dobu 56 rokov. Neskôr tvrdila, že vodovodnú prípojku vybudovala novú v roku 2001 za súhlasu terajších spoluvlastníkov pozemku parcelného č. XXXX/X v k. ú. V. W. Y.. Podľa názoru súdu prvej inštancie k vydržaniu nestačilo správanie, ktoré by mohlo byť obsahom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Keďže žalobkyňa tvrdila, že prípojka bola vybudovaná v roku 1960, v ktorom roku mal byť postavený aj rodinný dom žalobkyne, súd posudzoval dobromyseľnosť právnych predchodcov žalobkyne podľa zákona č. 141/1950 Zb. Ani doplneným dokazovaním žalobkyňa existenciu ňou tvrdeného súhlasu nepreukázala, preto jej tvrdenie ostalo iba v rovine hypotézy. Ak by aj takýto súhlas bol udelený, žalobkyňa nepreukázala ani za akých okolností mal byť udelený, komu konkrétne, za akých podmienok, na akú dobu. Žalobkyňa teda ani v ďalšom konaní neprodukovala žiaden dôkaz o titule, z ktorého mohli odvodzovať jej právni predchodcovia oprávnenú držbu podľa § 145 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. ako jedného z predpokladov nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním podľa § 168 ods. 1 v spojení s § 116 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb.

1.3. Zákonné podmienky v zmysle Občianskeho zákonníka pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spolu súvisia a navzájom sa podmieňujú. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery sú spravidla okolnosti, týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, pričom posúdenie dobromyseľnosti nemôže vychádzať iba zo subjektívnych predstáv držiteľa. Domnienka držiteľa, že mu vec patrí sa musí vždy opierať o niektorý právny úkon alebo inú právnu skutočnosť, na základe ktorých, podľa jeho presvedčenia, vec alebo právo nadobudol. Z hľadiska oprávnenosti držby stačí i len domnelý právny titul, ktorý však nesmie byť v rozpore so zákonom. Oprávnená držba sa teda nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí aby tu bol i len domnelý právny dôvod. Za domnelý právny titul však podľa súčasnej právnej úpravy nemožno považovať ani ústnu dohodu. Bez splnenia zákonných predpokladov a podmienok vydržania totiž nestačí správanie, ktoré by mohlo byť obsahom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a dobromyseľnosť nemôže vychádzať iba zo subjektívnych predstáv držiteľa. V kontexte uvedeného súd prvej inštancie poznamenal, že žalobkyňa ani v ďalšom konaní neuviedla, kedy mala začať plynúť vydržacia doba, ani kedy mala skončiť.

1.4. Napokon tvrdenie žalobkyne, že v roku 2001 mala rekonštruovať pôvodnú prípojku a meniť ju z kovovej na plastovú, a že žalobkyňa financovala celý výkop vodovodnej prípojky, ako aj odbočku samostatnej plastovej rúry k jej domu sa ukázalo ako v celom rozsahu nepravdivé, nakoľko listinným dôkazom pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 41C/314/2016 na č. l. 65 označeným ako „Porucha na spoločnej vodovodnej prípojke vyjadrenie“, bolo preukázané, že dňa 24. septembra 2016 došlo k havárii na verejnom vodovode, pričom porucha bola na spoločnej vodovodnej prípojke pre dom

súpisného č. XXX, na pozemku parcelného č. XXXX/X a na tejto prípojke bolo potrubie z pozinkovanej kovovej rúry, ktorá bola skorodovaná. Pôvodnú vodovodnú prípojku vybudovali právni predchodcovia žalovaných a k výmene kovového potrubia za plastové teda k zriadeniu samostatnej plastovej vodovodnej prípojky došlo zo strany žalobkyne až v roku 2016 za účelom odstránenia havarijného stavu, pričom žalovaní svoj súhlas k takémuto postupu žalobkyni nedali. Išlo o havarijný stav, ktorý musel byť odstránený a museli preto tento postup rešpektovať. K okolnostiam prípadných výkopových prác realizovaných v roku 2001 vypovedali svedkovia E. Š. (dcéra T. R.) a C. R. (vnuk T. R.). Svedkyňa E. Š. vo výpovedi uviedla, že v dome svojich rodičov (v súčasnosti dom žalovaných), bývala od jej narodenia čiže od roku 1955 do roku 1973, kedy sa odsťahovala a postavila si svoj dom, vedľa o tri domy od rodičovského domu, pričom žiadne výkopové práce súvisiace s vodovodnou prípojkou žalobkyňa, ani jej manžel v žalobkyňou tvrdenom období v roku 2001, na predmetných pozemkoch nerealizoval. Svedok C. R. vo výpovedi uviedol, že za obdobie, ktoré registruje 30-40 rokov, kedy chodieval k starej mame R.V., sa na predmetných pozemkoch žiadne výkopové práce súvisiace s vodovodnou prípojkou nerobili.

1.5. Doplnením dokazovania za účelom preukázania skutkových tvrdení ohľadom zriadenia spoločnej vodovodnej prípojky právny predchodcami sporových strán bolo preukázané, že pôvodnú vodovodnú prípojku vybudovali právni predchodcovia žalovaných. Pôvodná vodovodná prípojka bola umiestnená na pozemkoch, ktoré vlastnili právni predchodcovia žalovaných (rodina R.), ktorá túto prípojku aj vybudovala. Žalobkyňa ani v ďalšom konaní nepreukázala splnenie zákonných podmienok pre vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, nakoľko neprodukovala žiaden dôkaz o titule, z ktorého by mohli odvodziť jej právni predchodcovia alebo žalobkyňa svoju oprávnenú držbu, a keďže bolo preukázané, že samostatnú plastovú prípojku žalobkyňa vybudovala až v roku 2016 za účelom odstránenia vzniknutej havárie, nebola splnená ani podmienka zákonom stanovenej desaťročnej vydržacej doby, teda neboli splnené zákonné podmienky vydržania ani samotnou žalobkyňou. Výsluch pracovníka spoločnosti Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s. súd prvej inštancie považoval za nadbytočný, nakoľko okolnosti havárie a skutočnosť, že v čase havárie boli preukázané inými dôkaznými prostriedkami. Záverom súd skonštatoval, že obhliadkou na mieste samom bolo preukázané, že žalobkyňa má technickú možnosť zriadiť si vodovodnú prípojku na svojom pozemku, má možnosť sa napojiť na verejný vodovod. V kontexte uvedeného podotkol, že žaloba bola účelová s cieľom vyhnúť sa vybudovaniu vodovodnej prípojky na pozemku v jej vlastníctve. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a výsledky doplneného dokazovania, súd prvej inštancie opätovne dospel k záveru, že pre absenciu právneho titulu, čo i len domnelého, nemohli teda byť dobromyseľní ani právni predchodcovia žalobkyne, ani žalobkyňa v tom, že im takého právo vecného bremena patrí, t. j. nemohli nadobudnúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu - právo užívania samostatnej vodovodnej prípojky k rodinnému domu súpisného č. XXX zapísaného na LV č. XXXX pre k. ú. V. W. Y. vydržaním, nakoľko na ich strane neboli splnené základné zákonné podmienky vydržania, preto žalobu ako nedôvodnú opätovne zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 CSP a v spojení s § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. júna 2023 sp. zn. 9Co/16/2023 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že vlastník rodinného domu súpisného č. XXX, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, vedeného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny, pre k. ú. V. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y. má právo zodpovedajúce vecnému bremenu užívania samostatnej vodovodnej prípojky k rodinnému domu súpisného č. XXX v k. ú. V.P. W. Y. v zmysle geometrického plánu č. 32C/18/2021-1/2021 K. Y. L., ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť znaleckého posudku č. 15/2021 z 11. októbra 2021, ktorá je vedená po pozemkoch KN-C parcelných č. XXXX/X - orná pôda o výmere 1127 m² a č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 281 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Kysucké Nové Mesto odbor katastrálny pre k. ú. V. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y.; žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť trpieť vlastníkovi rodinného domu súpisného č. XXX, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, vedeného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny, pre k. ú. V. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y. výkon práva zodpovedajúci vecnému bremenu užívania samostatnej vodovodnej prípojky k rodinnému domu súpisného č. XXX v k. ú. V.P. W. Y. v zmysle geometrického plánu č. 32C/18/2021-1/2021 K. Y. L.,

ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť znaleckého posudku č. 15/2021 z 11. októbra 2021, ktorá je vedená po pozemkoch KN-C parcelných č. XXXX/X- orná pôda o výmere 1127 m² a č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 281 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny pre k. ú. V.P. W. Y., obec V. W. Y., okres V. W. Y. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 151o veta druhá, § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka a následne konštatoval, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď na základe žaloby žalobkyne skúmal, či v danom prípade mohlo dôjsť k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a teda či žalobkyňa s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu mohla byť dobromyseľnou v tom, že jej právo užívať vodovodnú prípojku k rodinnému domu patrí. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie, z ktorého ale nevyvodil správny záver. Následne uviedol, že dobromyseľnosť ako vnútorný psychický stav nemožno priamo dokázať. Možno o nej usudzovať len z okolností, v ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje. Základným rozlišujúcim kritériom je, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti daného prípadu rozumne od neho požadovať, mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, resp. právo, ktoré vykonáva, patria. Okolnosti, z ktorých možno usudzovať existenciu dobromyseľnosti, musí v spore preukázať držiteľ veci, resp. vykonávateľ práva. Výklad, v zmysle ktorého by držiteľ mohol vstúpiť do držby a stať sa oprávneným držiteľom len za predpokladu, že do výkonu práva vstúpil na základe písomnej zmluvy, tak ako to konštatuje nepriamo i súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku, je podľa názoru odvolacieho súdu neprípustný, lebo vo svojich dôsledkoch v značnom rozsahu a podstatným spôsobom vylučuje možnosť nadobudnúť výkon práva, a to i s prihliadnutím na dĺžku uplynutého času v danej veci.

2.2. Žalobkyňa nadobudla rodinný dom súpisného č. XXX do svojho vlastníctva v roku 1992 od X. L.. Už v tom čase bol rodinný dom napojený na verejný vodovod spôsobom spoločnej vodovodnej prípojky, prechádzajúcej cez pozemok vlastnícky patriaci v súčasnej dobe žalovaným. Tak ako to napokon konštatuje i žalobkyňa vo svojom odvolaní, k napojeniu na verejný vodovod takýmto spôsobom by nemohlo dôjsť bez súhlasu pôvodných vlastníkov, lebo spoločnosť Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s. by nemohla zrealizovať pripojenie rodinných domov na verejný vodovod. Takýto stav trval až do roku 2016, kedy začali vznikať nezhody medzi súčasnými vlastníkmi susediacich nehnuteľností v súvislosti s poruchou na spoločnej prípojke. Prihliadajúc na okolnosti danej veci, najmä na spôsob, akým žalobkyňa vstúpila do výkonu práva (kúpa rodinného domu s napojením na verejný vodovod) a najmä na dĺžku uplynutého času (24 rokov), odvolací súd dospel k presvedčeniu, že žalobkyňa ako vykonávateľka práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno od nej v tomto prípade rozumne požadovať, nemohla mať pochybnosti o tom, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Ani z výpovedí svedkov, tak ako ich hodnotil súd prvej inštancie v bodoch 15. až 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku, nebolo možné dospieť k záveru, že by žalobkyňa mohla mať pochybnosti o neoprávnenom výkone práva. Žiaden z vypočutých svedkov síce nevedel potvrdiť existenciu akejkoľvek formálnej dohody medzi právnickými predchodcami účastníkov, ale na druhej strane všetci mali vedomosť o tom, že nehnuteľnosti účastníkov boli napojené na verejný vodovod spôsobom spoločnej vodovodnej prípojky. Ak teda žalobkyňa vstúpila do oprávneného výkonu práva v roku 1992, vydržacia lehota v zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka uplynula najneskôr 31. decembra 2002, kedy došlo k vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v súlade s § 388 CSP a žalobe vyhovel. Akcentoval, že za stavu, keď žalobkyňa na základe neodkladného opatrenia realizovala opravu spoločnej vodovodnej prípojky z dôvodu opotrebenia potrubia, spôsobom výmeny a nového napojenia, nemožno od nej spravodlivo požadovať, aby realizovala úplne novú prípojku v mieste, kde nie je napojenie v súčasnej dobe na verejný vodovod, preto žalobe v celom rozsahu vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie (ďalej len „dovolatelia“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP (posúdením podľa obsahu v súlade s § 124 CSP) a § 421 ods. 1 písm. a) až písm. c) CSP. Namietali, že rozsudok

odvolacieho súdu je nepreskúmateľný a porušuje ich právo na spravodlivý súdny proces, keďže neobsahuje riadne, presvedčivé a dostatočné odôvodnenie k rozhodujúcim otázkam sporu. Nedostatok odôvodnenia sa týkal najmä otázok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných, vlastníctva nehnuteľnosti označenej ako zaťaženej vecným bremenom a existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení. Keďže súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol, nebol povinný podrobne sa vysporiadať so všetkými spornými právnymi otázkami. Odvolací súd však jeho rozhodnutie zmenil a žalobe vyhovel, čím na seba prevzal povinnosť preskúmať aj otázky, ktoré ostali v prvoinštančnom konaní otvorené. Túto povinnosť si však nesplnil, keďže viaceré podstatné námietky žalovaných zostali bez vecnej reakcie. Odvolací súd sa najmä nezaoberal otázkou vlastníctva vodovodnej prípojky, ku ktorej určil existenciu vecného bremena, hoci táto otázka bola medzi účastníkmi sporná a mala zásadný význam pre posúdenie pasívnej legitímácie žalovaných. Bez vyriešenia tejto prejudiciálnej otázky nebolo zrejmé, na základe akých úvah dospel k záveru, že žalovaní sú osobami povinnými strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Rovnako sa nevysporiadal s otázkou naliehavého právneho záujmu žalobkyne, hoci ide o základnú procesnú podmienku prípustnosti určovacej žaloby, a neuviedol dôvody, z ktorých by vyplývalo, že požadované určenie je spôsobilé odstrániť právnu neistotu. Ďalej namietali, že odvolací súd bez dostatočného odôvodnenia dospel k záveru o ich pasívnej legitímácii, hoci žalobkyňa sa domáhala určenia práva k vodovodnej prípojke, do ktorej užívania žalovaní nikdy nezasahovali, a žaloba nesmerovala na typické vecné bremeno zaťažujúce ich pozemky. Za závažnú procesnú vadu považovali aj prekvapivé skutkové závery o nemožnosti technického napojenia žalobkyne na verejný vodovod cez jej pozemok, ktoré neboli podložené doplnením dokazovania, a to napriek viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom podľa § 383 CSP. Zároveň poukázali na to, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, z akých dôkazov odvolací súd vychádzal, ani ako ich hodnotil. Napokon namietali nesprávne právne posúdenie rozhodujúcich otázok týkajúcich sa vzniku, existencie a rozsahu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a podmienok jeho nadobudnutia vydržaním, pričom poukazovali na nerešpektovanie ustálenej judikatúry a zákonných ustanovení. V prvom rade poukázali na nesprávne posúdenie otázky vlastníctva vodovodnej prípojky, keďže odvolací súd určil existenciu vecného bremena bez vyriešenia tejto otázky, čím opomenul aplikáciu ustanovenia § 4 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z. z. a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 6Cdo/18/2011). Bez toho nebolo možné správne určiť subjekt povinný z vecného bremena. Za nesprávne považovali aj právne posúdenie pasívnej legitímácie podľa § 151n Občianskeho zákonníka, ako aj existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 590/2017. Ak žalobkyňa vlastnila oprávnenú nehnuteľnosť aj samotnú prípojku, naliehavý právny záujem voči žalovaným nebol daný. Podstatnú časť argumentácie tvorila námietka nesprávneho právneho posúdenia vydržania. Žalovaní poukázali na to, že odvolací súd nerozlišoval medzi výkonom práva k pôvodnej spoločnej prípojke a výkonom práva k novej prípojke zriadenej v roku 2016, ako aj nebolo možné započítavať výkon práva k inej veci do plynutia vydržacej doby novej prípojky. V tejto súvislosti odkázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/147/2018 a sp. zn. 3Cdo/17/2016. Za nesprávne považovali aj právne posúdenie následkov havárie pôvodnej prípojky v roku 2016 podľa § 151p ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj posúdenie údajného súhlasu právnej predchodkyne žalovaných, ktorý nemohol predstavovať spôsobilý domnelý titul na vznik vecného bremena. Taktiež vytkli odvolaciemu súdu nevyhodnotenie otázky odplatnosti vecného bremena, ani jeho súladu s dobrými mravmi. Navrhli napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalovaní nedodrжали dvojmesačnú lehotu na podanie dovolania, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu im bolo doručené dňom vyhlásenia dňa 14. júna 2023 a dovolanie podali až dňa 24. augusta 2023. Zároveň poukázala na to, že dovolanie nebolo riadne formulované, keďže neobsahovalo konkrétne právne otázky zásadného významu, ani náležité odôvodnenie. Dovolatelia sa síce odvolávali na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, avšak právnu otázku nevymedzili zákonným spôsobom, pričom v danom prípade prichádzala do úvahy nanajvýš prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Bez konkrétneho označenia odklonu od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu nie je možné preskúmať rozhodnutie. Samotný nesúhlas s právnymi závermi odvolacieho súdu prípustnosť dovolania nezakladá. Prípustná je len taká právna otázka, ktorá bola odvolacím súdom riešená, predstavuje odklon od ustálenej judikatúry, je základom

rozhodnutia a je v dovolaní výslovne formulovaná. Keďže žalovaní tieto podmienky nespĺnili a neuplatnili ani dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 CSP, dovolanie nie je prípustné. Rovnako nie je prípustné ani proti výroku o trovách konania. K nadobudnutiu vlastníckeho práva k rodinnému domu uviedla, že vlastnícke právo nadobudla v roku 2001 na základe dohody o vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom dom bol kúpený už v roku 1992. Tvrdenia žalovaných ohľadom rozporu s listom vlastníctva aj so skutočným stavom veci, preto považovala za nesprávne. Odvolací súd vykonal potrebné dokazovanie a správne posúdil vznik a vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Otázky pasívnej legitimácie a naliehavého právneho záujmu žalovaní nastolili až v dovolacom konaní, hoci predtým neboli predmetom sporu. Naliehavý právny záujem žalobkyne bol pritom daný tým, že jej bolo znemožnené užívanie vody a bez súdnej ochrany by bol jej dom neobývateľný. Zdôraznila, že dovolatelia jej neoprávnene odpojili vodu a porušili jej právo užívania vodovodnej prípojky. Rovnako boli preukázané písomné súhlasy právnych predchodcov strán so zriadením vodovodnej prípojky, potvrdené svedkami. Titul vydržania práva vecného bremena spočíva v písomnom súhlase a dlhodobom nerušenom užívaní vodovodnej prípojky počas viac ako 50 rokov. Žalobkyňa do oprávneného výkonu práva vstúpila už v roku 1992 a právo bolo vydržané jej právnymi predchodcami. Skutočnosť, že si neskôr zriadila novú vodovodnú prípojku na vlastné náklady, nevylučuje jej nárok na zriadenie vecného bremena. Napokon zo súdnej praxe vyplýva, že súdy nie sú povinné reagovať na každú námietku strán, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie. Odvolací súd preto nepochybil, ak sa nezaoberal všetkými tvrdeniami žalovaných, ktoré nemali rozhodujúci význam. Navrhla dovolanie odmietnuť. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

13. Podľa § 438 ods. 1 a 2 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzati žaloby a o vzájomnej žalobe.

14. Podľa § 64 CSP ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

15. Podľa § 65 CSP právny nástupca podľa § 63 a § 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu. Procesné lehoty sa zánikom procesnej subjektivity prerušujú. Právnomu nástupcovi podľa odseku 1 začne plynúť nová procesná lehota dorúčením uznesenia podľa § 63 a § 64.

16. Podľa § 66 CSP ak strata procesnej subjektivity nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a § 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný.

17. Z lustrácie v registri obyvateľov vyplýva, že žalobkyňa zomrela dňa 23. decembra 2025. Podľa oznámenia súdnej komisárky Y. V. F. U., Notársky úrad Kysucké Nové Mesto, dedičské konanie je vedené pod sp. zn. 41D/19/2026 nie je právoplatne skončené. Do úvahy prichádzajú ako dedičia deti poručiťky a to K. L. R. a L. O.. Z uvedeného dôvodu v súlade s citovanými ustanoveniami dovolací súd rozhodol o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami aleboj žalobkyne.

18. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolatelia namietali náležité nevysporiadanie sa s otázkou vlastníctva vodovodnej prípojky, ktorá bola rozhodujúca pre posúdenie pasívnej vecnej legitímácie žalovaných, ani s otázkou naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení. Zároveň vytkli odvolaciemu súdu, že dospel k prekvapivým skutkovým záverom bez zopakovania alebo doplnenia dokazovania, ako aj bez toho, aby uviedol, z akých dôkazov vychádzal a ako ich hodnotil. Taktiež namietali aj posúdenie splnenia zákonných predpokladov pre nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, keďže odvolací súd nerozlišoval medzi pôvodnou a novou vodovodnou prípojkou a započítal výkon práva k inej veci do vydržacej doby. Podľa ich názoru nebola preukázaná ani dobromyseľná držba založená na relevantnom titule.

19. Najvyšší súd uznesením z 21. januára 2021 sp. zn. 4Cdo/48/2020 po zrušení rozsudku odvolacieho

súdu sp. zn. 9Co/114/2019 z 19. septembra 2019 (v spise na č. I. 219) a rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 13C/205/2016-82 z 18. októbra 2018, vrátil veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, ktorému uložil doplniť dokazovanie za účelom preukázania skutkových tvrdení sporových strán ohľadne zriadenia spoločnej vodovodnej prípojky právnymi predchodcami, jej umiestnenia na príslušnom pozemku, ako aj preukázania splnenia zákonných podmienok žalobkyňou pre vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie po vrátení veci na ďalšie konanie doplnil dokazovanie vykonaním znaleckého dokazovania, obhliadkou na mieste samom a výsluchom svedkov K. L. R. (dcéra žalobkyne), X. L., L. O. (dcéry žalobkyne), K. V., F. A., E. Š. a C. R.. Následne vecne ustálil, že ani doplnením dokazovania žalobkyňa existenciu ňou tvrdeného súhlasu nepreukázala, preto nebolo možné dospieť k záveru o existencii titulu, z ktorého by bolo možné odvodzovať oprávnenú držbu právnych predchodcov žalobkyne podľa § 145 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. ako jedného z predpokladov nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním podľa § 168 ods. 1 v spojení s § 116 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Na základe uvedeného súd prvej inštancie skonštatoval, že právní predchodcovia žalobkyne a ani žalobkyňa nemohli byť dobromyseľní v tom, že im právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v užívaní samostatnej vodovodnej prípojky k rodinnému domu súpisného č. XXX zapísaného na LV č. XXXX pre k. ú. V. W. Y. patrí, ktoré by mohli nadobudnúť vydržaním. Z uvedených dôvodov žalobu ako nedôvodnú zamietol. V závere poznamenal, že tvrdenie žalobkyne, že v roku 2001 mala rekonštruovať pôvodnú prípojku a mala ju meniť z kovovej na plastovú, na vlastné náklady v konaní nebolo preukázané. Listinným dôkazom nachádzajúcim sa v pripojenom spise Okresného súdu Žilina sp. zn. 41C/314/2016 na č. I. 65, označenom ako „Porucha na spoločnej vodovodnej prípojke vyjadrenie“, vyhotoveným spoločnosťou SEVAK, a. s. Žilina z 3. októbra 2016 vyplýva, že dňa 24. septembra 2016 došlo k havárii na verejnom vodovode, na spoločnej vodovodnej prípojke pre dom súpisného č. XXX na pozemku parcelného č. XXXX/X, ktorej príčinou bolo skorodovanie pozinkovanej kovovej rúry. V tejto súvislosti dodal, že považoval za nesporné, že pôvodnú vodovodnú prípojku vybudovali právní predchodcovia žalovaných. K výmene potrubia z kovovej na plastovú a teda k zriadeniu samostatnej plastovej vodovodnej prípojky došlo zo strany žalobkyne až v roku 2016 z dôvodu havarijného stavu, ktorý stav musel byť odstránený a žalovaní k postupu jeho odstránenia žalobkyňou súhlas nedali. Svedeckými výpoveďami bolo vyvrátené tvrdenie žalobkyne, že by v roku 2001 menila kovovú prípojku za plastovú. Obhliadkou na mieste samom za účasti znalca bolo preukázané, že žalobkyňa má technickú možnosť zriadenia vodovodnej prípojky na svojom pozemku, má možnosť napojiť sa na verejný vodovod, ktorú skutočnosť žalobkyňa na obhliadke nepoprela (fotodokumentácie č. 3, v spise na č. I. 195). Napokon súd prvej inštancie akcentoval, že v konaní bolo nesporné umiestnenie pôvodnej prípojky na pozemkoch právnych predchodcov žalovaných - rodiny R., ktorá prípojku vybudovala. Žalobkyňa v spore nepreukázala splnenie zákonných podmienok pre vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním. V konaní neprodukovala žiaden dôkaz, ktorým by preukázala titul pre záver oprávnenej držby jej právnych predchodcov alebo ňou. Samostatnú plastovú prípojku žalobkyňa vybudovala v roku 2016, z dôvodu odstránenia vzniknutej havárie, pričom ani z uvedeného dôvodu nebola splnená zákonná podmienka zákonom stanovenej desaťročnej vydržacej doby. K záverom znaleckého dokazovania, ktoré navrhla žalobkyňa vrátane formulácie otázok pre znalca, súd prvej inštancie skonštatoval, že pre rozhodnutie vo veci samej nemali žiadny význam. V konaní nebolo sporné, že vodovodná prípojka rodinného domu súpisného č. XXX v k. ú. V. W. Y. je umiestnená na pozemkoch ČKN parcelných č. XXXX/X orná pôda o výmere 1 044 m² a č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m², vedených na LV č. XXXX pre k. ú. V. W. Y., ktoré sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných. Napokon ani šírka vodovodnej prípojky nebola relevantná pre rozhodnutie vo veci samej (body 11., 49. až 53., 55. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

21. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie z dostatočne vykonaného dokazovania vyvodil nesprávny právny záver. Skonštatoval, že s prihliadnutím na okolnosti danej veci, najmä spôsob, akým žalobkyňa vstúpila do výkonu práva (kúpa rodinného domu s napojením na verejný vodovod v roku 1992) a dĺžku uplynutého času (24 rokov) nadobudol presvedčenie, že žalobkyňa ako vykonávateľka práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno od nej rozumne požadovať, nemohla mať pochybnosti o tom, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Nestotožnil sa s

hodnotením vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu žiaden z vypočutých svedkov síce nevedel potvrdiť existenciu akejkoľvek formálnej dohody medzi právnymi predchodcami sporových strán, ale na druhej strane všetci mali vedomosť o tom, že nehnuteľnosti boli napojené na verejný vodovod prostredníctvom spoločnej vodovodnej prípojky. V kontexte uvedeného vecne ustálil nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu žalobkyňou v zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka na základe vydržania z dôvodu oprávneného výkonu práva od roku 1992, t. j. nadobudnutia rodinného domu súpisného č. XXX žalobkyňou do vlastníctva (body 12. až 14. odôvodnenia).

22. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo nezodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne nezakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení absentujú relevantné skutkové okolnosti, s ktorými sa odvolací súd vôbec nevysporiadal. Pre záver o splnení zákonných predpokladov pre nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, odvolací súd zohľadnil kúpu rodinného domu žalobkyňou v roku 1992, s jeho napojením na verejný vodovod, ako aj dĺžku uplynutého času v trvaní 24 rokov, na základe čoho dospel k presvedčeniu o splnení predpokladov pre záver o vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu jeho vydržaním. S uvedeným záverom sa dovolací súd nestotožňuje. Odvolací súd síce vo veci nariadil odvolacie pojednávanie v zmysle § 385 CSP pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej, avšak neoboznámil sa so všetkými súdom prvej inštancie vykonanými dôkazmi, relevantnými pre záver o (ne)splnení zákonných predpokladov žalobkyňou o nadobudnutí práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním. Zároveň z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by sa zákonu zodpovedajúcim spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými uplatnenými námietkami v priebehu konania žalovanými, súvisiacimi predovšetkým s (ne)preukázaním existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ako aj s nespornou skutočnosťou týkajúcou sa vybudovania novej vodovodnej prípojky v roku 2016 samotnou žalobkyňou na jej náklady. Odvolací súd pritom nezohľadnil, že žalobkyňa v priebehu konania menila skutkové okolnosti týkajúce sa existencie oprávnenej držby a právny titul vstupu do držby. Otázkou vlastníckeho práva novej vodovodnej prípojky vybudovanej v roku 2016 sa odvolací súd vôbec nezaoberal, i napriek tomu, že dovolatelia v priebehu konania tvrdili, že vodovodná prípojka je nehnuteľnosť, ktorá nie je zapísaná v katastri nehnuteľností a do katastra nehnuteľností sa ani nezapisuje. Vlastníctvo novej vodovodnej prípojky v konaní nebolo ani sporné, lebo žalobkyňa ju vybuvovala na svoje náklady, čo žalovaní nespochybňovali. V tejto súvislosti poukázali na právny záver vyplývajúci z uznesenia najvyššieho súdu z 30. augusta 2012 sp. zn. 6Cdo/18/2011, v zmysle ktorého „súdna prax však považuje za súčasť pozemku aj niektoré vonkajšie úpravy na ňom umiestnené, predovšetkým oporné múry, záhradné vodovody, vodovodné a kanalizačné prípojky. Podľa zákona č. 447/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách je potrebné vychádzať z toho, že od 1. januára 2002 už naďalej nie sú súčasťou pozemku, na ktorom sú umiestnené. Tvoria samostatný predmet právnych vzťahov; zákon určuje i kto je ich vlastníkom a upravuje prechod ich vlastníctva pri zmene vlastníctva k nehnuteľnosti.“ V zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení platnom ku dňu vyhotovenia - zariadenia samostatnej vodovodnej prípojky žalobkyňou platilo, že „vlastníkom vodovodnej prípojky alebo vlastníkom kanalizačnej prípojky je osoba, ktorá zriadila prípojku na svoje náklady, a to spôsobom určeným prevádzkovateľom verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Ak je vlastníkom nehnuteľnosti vlastníkom vodovodnej prípojky alebo vlastníkom kanalizačnej prípojky, prechádza pri zmene vlastníctva nehnuteľnosti vlastníctvo vodovodnej prípojky alebo vlastníctvo kanalizačnej prípojky na nového vlastníka nehnuteľnosti“. Z obsahu zápisnice o pojednávaní z 18. mája 2023 vyplýva, že odvolací súd sa nariadenom pojednávania oboznámil s obsahom znaleckého posudku z č. l. 207, s obsahom svedeckých výpovedí K. L. R., X. L., L. O., K. V., F. A., E. Š., C. R., z ktorých dôkazov následne pri posudzovaní uplatnených odvolacích námietkach žalobkyňou vychádzal.

23. V preskúmvanej veci však súd prvej inštancie z obsahu znaleckého posudku vypracovaného znalcom K. Y. L. č. 15/2021 (v spise na č. l. 207 až 221) nevychádzal, nepovažoval ho za relevantný pre rozhodnutie vo veci samej. Konštatoval, že „výsledky znaleckého dokazovania vo svojej podstate nemali žiadny význam pre rozhodnutie súdu vo veci samej, nakoľko už v pôvodnom konaní prestala byť spornou skutočnosť, že vodovodná prípojka rodinného domu súpisného č. XXX v k. ú. V. W. Y. je umiestnená na pozemkoch CKN parcelného č. XXXX/X orná pôda o výmere 1 044 m², parcelného č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m² zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. V. W. Y. sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných ako manželov. Rovnako zo svedeckých výpovedí E. Š., C. R. boli vyvrátené skutkové tvrdenia žalobkyne, že by roku 2001 došlo k výmene kovovej prípojky za plastovú. O výmene vodovodnej prípojky nemal vedomosť ani svedok K. V. a svedkyňa K. R., L.Á., O. mali informácie o vodovodnej prípojke len sprostredkované, nemali však bližšiu vedomosť ani o závade vodovodnej prípojky v roku 2016. Napokon aj obhliadkou na mieste samom bolo preukázané, že žalobkyňa má technickú možnosť zriadiť si vodovodnú prípojku na svojom pozemku, ako aj má možnosť napojiť sa na verejný vodovod (fotodokumentácia č. 3 v spise na č. l. 195). V kontexte uvedeného súd prvej inštancie vecne ustálil, že ani doplnením dokazovania žalobkyňa nepreukázala splnenie zákonných podmienok pre vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, nakoľko neprodukovala žiaden dôkaz o titule, z ktorého by mohli odvodzovať jej právni predchodcovi alebo samotná žalobkyňa oprávnenú držbu. V konaní nebolo sporné vybudovanie vodovodnej prípojky, ako aj jej umiestnenie právnymi predchodcami žalovaných. Samostatnú plastovú prípojku vybuvovala žalobkyňa až v septembri v roku 2016, z dôvodu odstránenia vzniknutej havárie spôsobenej skorodovaním kovovej, pozinkovanej rúry, jej výmenou za samostatnú plastovú rúru. V konaní nebolo nesporné, že výmenu vodovodnej rúry realizovala žalobkyňa na vlastné náklady, k riešeniu vzniknutej havárie žalovaní nedali súhlas, avšak z dôvodu odstránenia havarijného stavu ho museli rešpektovať. Nadväzujúc na uvedené preto nebola splnená ani zákonná desaťročná vydržacia doba pre záver o splnení zákonných podmienok vydržania samotnou žalobkyňou.

24. V zmysle judikatúry ústavného súdu o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak vyšší súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných, zásadne odlišných právnych záveroch ako nižší súd, pričom zároveň strane konania neumožní vyjadriť sa k týmto iným (odlišným) právnym záverom, teda keď strana nemá možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov nižšieho súdu nejavili ako významné (II. ÚS 407/2016); m. m. o prekvapivom rozhodnutí možno hovoriť aj za situácie, keď sa aplikuje autoritatívny výklad novej právnej úpravy, ktorý nebol predvídateľný a ktorý vedie k odňatiu práva na súdnu ochranu (sp. zn. II. ÚS 570/2017).

25. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nedáva dostatočné odpovede na uplatnenú podstatnú argumentáciu dovolateľov v zmysle § 393 ods. 2 CSP, lebo z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

26. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

27. Vzhľadom na uvedené dôvody, dovolací súd konštatuje, že procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu procesných práv dovolateľov v takej intenzite, ktorá predstavuje porušenie ich práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konanie je zaťažené existenciou vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dovolací súd zrušil v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Z dôvodu zrušenia napadnutého rozsudku z procesných dôvodov, dovolací súd následne vecne neposudzoval ďalší uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

28. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu.

29. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní žalobkyne. Vzhľadom na stratu jej procesnej subjektivity je potrebné dopytom u právnych nástupkyň žalobkyne zistiť, či trvajú na podanom odvolaní.

30. Podľa § 439 CSP dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a dovolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

31. Vydanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o výške náhrady trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel, čo by zároveň odporovalo princípu právnej istoty (sp. zn. 4Obdo7/2018, 3Obo/9/2017). Závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

32. Uznesením č. k. 32C/18/2021 - 414 z 15. apríla 2024 súd prvej inštancie rozhodol o povinnosti žalovaných zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania, ktoré rozhodnutie bolo zmenené uznesením č. k. 32C/18/2021 - 461 z 25. septembra 2024. Z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia vo veci samej, dovolací súd zrušil aj uznesenia o výške náhrady trov konania v súlade s § 449 ods. 1 CSP.

33. O nároku na náhradu trov pôvodného konania a o trovách odvolacieho konania rozhodne odvolací súd v súlade s § 453 ods. 1 a 3 CSP.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.